

A Turandot a sztár

Nagy László felvétele

A mindenkor szabadtéri operaelőadások reprezentánsának, követendő példának sikeredett idei Turandot harmadik előadása még hátravan (tegnap este tartották a másodikot); pénteken a szerencsés jegytulajdonosok a „másik” szereposztást élvezhetik, hiszen a kitűnő Szvetlana Kotlenkót váltja a „mi Turandotunk”, az ugyancsak kiváló Misura Zsuzsa, Tokody Ilona fantasztikus Liuja után ezúttal Pitti Katalinét hallhatjuk. Az olasz karmester, Angelo Cavallaro is tegnap búcsúzott, pénteken Pál Tamás vezényel

Gerincpróbáló idő

A mikor Nyers Rezső, az MSZMP elnöke legutóbb Kecskeméten járt, még előtte voltunk az időközi országgyűlési képviselői választásoknak. Dr. Kiss István, az MSZMP kecskeméti képviselőjelöltje akkor panaszkolta elkeseredetten a párt elnökének: a város ismert állami és gazdasági vezetői, akik egykoron többnyire éppen párttagságuk révén jutottak mostani székükhöz, csendes szemléletűek voltak végig a jelölőgyűléseket. Az egykor politikai szempontok figyelembevételével (is) kinevezett, felkészült (nek mondott) elvtársak, saját bevallásuk szerint, féltek vitába szállni a vetélytárs szakértőivel. Bár ugyanez elmondható a pártapparátus tagjairól is.

„Gerincpróbáló időket élünk” — mondta erre, inkább szomorúan, semmint megnyugtatóképpen Nyers Rezső. De vajon mire gondolt ekkor, kiknek a gerincére?

Arra talán, hogy hány ember is kapja azért a fizetését, hogy az MSZMP politikáját segítse érvényesíteni? Azokra, akik az elmúlt évtizedekben egyenlőségjelet tettek, mert tehettek, a szolgálat és az uralkodás közé? Kecskemét és Szeged, vagy korábban Gödöllő példázza, hogy csodát mond az évtizedekig misztifikált tudás, amint hús-vér ellenfelek kerülnek a porondra. Meddig lehetnek még ekkora urak az elvtársak? Melyik párt tűrné el, tőlünk kissé nyugatabbra, hogy emberei ilyen könnyedén, erőlködés nélkül adják fel „hadállásaikat”?

Nem attól van, nem attól lehet rossz szájíze a vesztés képviselőjelöltnek és szavazóknak, vagy az MSZMP-tagság egy részének, hogy alulmaradtak; ennek lehetőségével már számolniuk kell. A semmittevés, pontosabban hatástalanság azonban elfogadhatatlan. Különösen, hogy a vereség óta sorra nyilatkoznak az érintettek és különböző rendű-rangú felettesek, hogy „nem vettük egészen komolyan az időközi választásokat”, „visszafogott volt a kampányunk”, és „rosszul mértük fel ennek jelentőségét”.

Vajon miért hallgattak azok a vállalatvezetők, akiknek zsebében még mindig ott lapul az a bizonyos piros könyv? Nekik miért lehet közömbös, hogy ki képviseli őket az ország házában?

Kiss István képviselőjelölt szerint — kívánnak. Mit lehet tudni, előfordulhat, hogy az általános választásokon az ellenzék kerekedik felül. Márpedig akkor jobb ma háttérben maradni, kívánni, amíg egyértelművé válnak az erőviszonyok. Lehet, hogy nem is túl soká, majd kamatostul megterül a mostani hallgatás. Erre számíthatnak?

Persze, meg lehet érteni őket is, az évtizedekig tomboló kontraszelekció eme torz gondolkodású szüleményeit. Eddig bevált ez a taktika. Csak jól kellett helyezkedni, a kellő pillanatban szólni, máskor meg csendben maradni, s közben nyugodtan lehetett araszolgatni felfelé a ranglétrán. Csakhogy a sumákolások, a helyezkedések korának itt egy darabig mindenképpen vége fog szakadni.

Csak annyi kell, hogy gondolkodjanak egy kicsit koalíciós fejjel! Ki szíveli a köpönyegforgatókat, akik mindig a győztes oldalára állnak, de maguk még a legszükségesebbet sem teszik meg a győzelemért? Kell-e vajon olyan ember bármely létező, vagy ezután születő pártnak, aki a székében csak utazni szeret, de ha kell, megtolni képtelen?

Az időközi választásokon nem az derült ki, hogy „lassabban tudják csak tolni, mint a vetélytársak”, hanem mindenképp az, hogy meg sem próbálták.

A választásoknak mindig van végeredménye, valaki mindig győz, míg mások alulmaradnak. Nincs középút, kár sumákolni, és nincs mire várni.

Fekete Gy. Attila

Zenészfesztivál, diáktalálkozó

A hét végén, szombaton utcazenészek fesztiválját rendezi meg Nyíregyházán a Nyírvidek, a városi hetilap. A városnappá is kikiáltott rendezvényen lesz fórum, utcabál, pantomimesek előadása — és persze dönthet a néző, kinek ítéli a fesztiváldíjat.

Augusztus 22. és 26. között lesz Debrecenben az egyetemisták és főiskolások országos turisztikai találkozója, melyre 5-6 ezer diákot várnak. A Vekerdi-tó partján sokféle, kulturális, sport-, szabadidős, természetjáró és turisztikai programot kínálnak majd a résztvevőknek, akik bővebb információt az 52-es körzetszámú 15-700-as debreceni telefonszámon kaphatnak.

Szegeden nem észlelték

Újszülöttek lázas megbetegedése

A TV Híradó augusztus 12-én a debreceni szülészeti klinika újszülöttjeinek lázas megbetegedéseiről beszámolt. A városnappá is kikiáltott rendezvényen lesz fórum, utcabál, pantomimesek előadása — és persze dönthet a néző, kinek ítéli a fesztiváldíjat.

Szegeden sem a SZOTE, sem a városi tanács kórház szülészeti osztályához kapcsolódó újszülöttosztályon ez ideig megbetegedés nem volt. Csongrád megye többi kórházából — a szentesi kivételével — hasonlóképpen nem jelentettek megbetegedési esetet. Szentesen a

v. t. kórházban 1989. augusztus 8-ával kezdődően 10-ig bezárólag 4 újszülöttnél és 2 koraszülöttnél észlelték lázas állapotot, minden más szervi megbetegedés nélkül. Ezek a betegek 4 nap alatt kezelésre láztalanodtak. A betegek baktériológiai vizsgálata negatív eredménnyel zárult. Vírusvizsgálatuk folyamatban van. A kismamák tünetmentesek.

Tekintettel arra, hogy évek óta augusztus hónapban egy vírusjárvány sokat végigsöpört területünkön, ami a felnőtt lakosságnál tüneteket nem okoz, de megbetegíti a védtelen csecsemőket, kis-

gyermeket és az immunológiailag nem érett újszülötteket; megelőző jelleggel a szülészeti osztályok újszülöttrezteléseinek fokozottabb fertőtlenítést és ápolási előírásokat vezettünk be, a betegeket ápoló osztályon pedig látogatási tilalmat foganatosítottunk.

Kérjük a szülésre jelentkező kismamákat, hogy felvételük előtt az orvosnak mondják meg, amennyiben az elmúlt hetekben láz és hasmenés tüneteit észlelték magukon.

Dr. Kiss Ilona,
a járványügyi osztály vezetője

Dr. Kajáry Irén
megyei főorvos

Karigazgató: Gyüdi Sándor

A tehetséges emberre, úgy hiszem, majdnem nundegy, milyen feladatot osztanak. Az olyan személyiség, aki viszonylag korán be tudja mérni tehetsége mértékét, az alázattal végzi a rábízott munkát. A „mosoly” és a Turandot próbáin figyeltem Gyüdi Sándort, s feltűnt, hogy fiatal kora és rövid karigazgatói pályafutása ellenére, egyformán otthonosan mozog a zenekari árokban, a színpadon és a nézőtérben. Vezényli az énekkart, praktikus tanácsokkal látja el a kórustagokat, beénekl az énekesek szövegét, mint akusztikai kontroll jelez vissza a színpadról a nézőtérben ülő rendezőnek. Ha kell, tolmács is Cavallaro karnagy úr és a zenekar között. Az ideális színházi embert véltem benne felfedezni, olyat, aki mindenkinek szívesen bedolgozik. S teszi mindezt visszafogottan, mérsékletességgel.

Gyüdi Sándort tíz éve ismerem, ezért tegeződöm. — Rólad kérdeztem nemrég egyik színházi kollégádat, azt mondta: talpig becsületes. Mitől tartják az embert a Szegedi Nemzeti Színházban talpig becsületesnek?

— Talán attól, hogy nem áll le senkivel senkit szidni. Persze, könnyű is a dolgom, mert engem nincs miért irigyelni. Nem szívesen veszek részt semmilyen párt-harcban. Oberfrankot és Gregort egyformán becsülöm. Egyiket azért, mert értéket hozott létre az elmúlt évek alatt, és most is gondja van rá, hogy ez ne semmisüljön meg. A másikat azért, mert elfeledve minden múltbeli sérelmét, színiélménye és tehetsége súlyát latba vetve, minden erejével jó szegedi operát akar. Tölem mindketten ugyanazt kérték: tisztességes, korrekt módon tanítsam be a karnak a szövegeket; a többit rám bízta.

— Ennyi egy karigazgató dolga?

— Rendezője válogatja, hogy a darab próbálásokor milyen szerepet szán a karigazgatónak. Van, aki csak azt várja tőlem, hogy hátul „eligazgassam” a kórust. Megmutassam, ki hová álljon. Itt most többről van szó: A Turandot olyan opera, melyben óriási szerep jut a karnak. Nem mind egy, hogy a „nép hangja” hogyan szólal meg. Az ideális hangzást nekem kell kihozni, a rendező által megadott kórustól. Persze, itt sincs nehéz dolgom. Ez a csapat nagyszerűen tud együtt dolgozni, a kórustagokkal régóta ismerjük egymást.

— Úgy tűnt nekem, hogy

kivülről tudod az egész partitúrát. Így van?

— A Turandot olyan mű, melyben folyamatosan, egymást felváltva szólal meg kórus és énekes. A próbák alatt az ember egy-kettőre megtanulja az énekesek szerepét is. Nem kell hozzá különösebb tehetség.

— Szeretted az operettet is?

— Nem. Kifejezetten idegenkedem tőle, s nem is értek hozzá. Azt hiszem, az én korosztályom nemigen tud mit kezdeni ezzel a műfajjal. Mi másfajta könnyűzenén nőttünk fel, nincs semmiféle kötődésünk, élményanyagunk azokhoz a „tartalmakhoz”, melyeket az operettszerzők fogalmaztak meg. Persze, a muzsika lehet jó, nem vitatom.

— Sokak szerint ez a munkakör dobtantáncoska a karmesteri státushoz. Hogy látod ezt?

— Én nem tekintem annak. Úgy érzem, van mit tanulnom a következő években. Ez az első kegyerkereső állásom, s tudom, az itteni karmesterek sokkal többet tudnak nálam. Az akadémián karvezetésből diplomáztam, a kórusmuzsikához értek, s nem tekintem négermunkának ezt a tevékenységet. Természetesen, ha később más feladatot is kapok, nyilván, szívesen kipróbálom majd magam.

Pacsika Emilia

Reflex

Ha a demokrácia kifejezésnek volna érzelmek, darab ideje már biztosan sírna. Nyögne, amikor használják. Nem csupán azért, mert a szavak családjának munkamegosztásában túlzott teher hárul rá, sokszoros koptatásnak kell ellenállnia — ellentétben például a dalamos hangzású fölölajjal, amit évek óta ki nem ejt a száján senki —, hanem legfőképp azért, mert gyakran méltatlan társaságba keveredik. Olyan szavakat biggyesztenek mellé, amelyek egyáltalán nem hozzáillőek. Ez az alkalmaztatás azt is bizonyítja, demokráciának az igazi jelentését sem értik használni; így még érthetőbb lenne, ha csüggedne.

Érzelmek híján azonban csak szótlankul tűr, ellenállóképességet nélkülözve pedig bárkinek kijön a száján. Azoknak is, akik úgy gondolják: a demokrácia azt jelenti — nekik ezután jó lesz, és általában csak a — szerintük — értékes diadal-maskodhat.

Tekintet

Azt mondja A Hétben a belügyminiszter: nekünk tekintettel kell lenni mindkét Németországi érdekre. Azt kérdezi ismerősom: normális ez az ország, hogy pénzeli a sok idezőnő románt, ahelyett, hogy visszaküldene a felét? Nyilatkozta az arra érdemes: módosították ugyan a honvédelmi törvényt, de kell egy bizottság, amely megvizsgálja, valóban lelkiismereti-e a lelkiismereti ok.

Nem kell tekintettel lennünk mindkét Németországi érdekre. Nem kell visszaküldeni a románok felét. Nem kell újabb bizottság. Egy dolog szükséges: hitelt adni saját szavunknak. Ha aláírtunk egy egyezményt, ha alkottunk egy törvényt, annak az utolsó betűig meg kell felelni. Véget kell vetni az egy lépést előre, kettőt hátra gyakorlatának. Ha aláírtuk a menekültügyi konvenciót, érdektelenesen alkalmaznunk kell a kelet-németekre is. Ha egyszerűen adtuk az aláírásunkat, nem lehet szempont, hogy Kelet-Berlinben megharagszanak

ránk. Ha végre úgy cselekszünk az erdélyi menekültek ügyében, ahogy véreinkkel szükséges, akkor ettől nem választjuk el a ténnyt: gonosz elmék fondorlata söpredéket is átsegít hozzánk. Ha kultúr népek gyakorlatához igazodva nem kényszerítünk fegyvert annak a kezébe, aki nem akar lövöldözni, tőrjük el, hogy olyan is a fegyvermentesek közé áll, akinek valamilyen ravasz szempontja diktálja ezt.

A demokrácia nem a „jók” diadalmenete. Ahhoz, hogy az arra érdemesek biztosan jól járjanak, érdemtelenek beszűrődését is el kell viselni. Zokszó nélkül. Ezt kell tudomásul vennünk. Ellenkező esetben a „rosszak” üldözésének a „jók” is áldozatul esnek. Bizonyos Szálin és Rákosi nevű férfiak művészi tökélyre fejlesztették ezt a módszert. Ezt vegye tekintetbe, aki szájára veszi a demokráciát.

Balogh Tamás

Semmi sem indokolja...

...Újszeged főutcájának, a Rózsa Ferenc sugárútnak a névváltoztatását — olvasom az újszegedieknek címzett, s hozzájuk nyilván el is juttatott, sokszorosított levélben, melyet a marostói népfővezetőség, s az MSZMP újszeged-szögéri lakóterületi bizottsága nevében postáztak. Igaz is, mi indokolná? — morfondírozok magamban —, hiszen az 1942-ben mártírhalt halt újságíró nevét három évtizede viseli már a sugárút, munkásságát méltató emléktáblát is elhelyeztek az első ház falán — s ezt a munkásságot igazán nem kell ma sem szégyelnünk. Ráadásul, legalább öt, nagy forgalmú intézmény postacímre és 450-500 lakó lakcíme változna meg — elengedhetetlenül adminisztrációs és postázási nehézségeket okozva.

Jó-jó, de miért kell most bizonygatnunk az esetleges névváltoztatás pazarló és fölösleges voltát? Mert minden, Rózsa Ferenc sugárúti lakos postaládájába bedobtak a minap egy — aláírás nélküli — kérdőívet, vagy inkább szavazólapot. Az érintettek egyetértését kérve, Szent-Györgyi Albert nevének illetlen megörökítését javasolják — a nem tudom, kik.

Ha már a Nobel-díjas tudós nevét összehozni óhajtanánk egy újszegedi utcával, inkább a — most — Gyapjas Pálról elnevezett, egykori Bethlen utca volna ajánlható. Annak 38. számú házában lakott ugyanis Szent-Györgyi Albert, s ott emlékházat tervez kialakítani a város és az orvosgyógyász. Melyet egyébként a tudósról neveztek el...

P. K.

Országos találkozóra készülnek

Országos találkozót tart augusztus 24-26. között Pécsen a Város-Község Védő és Szépi Egyesületek Szövetsége — jelentették be a szervezet képviselői hétfői sajtótájékoztatójukon a Hazafias Népfővezetőség székében.

A konferencia helyszínéül szolgáló Pollack Mihály Főiskolán kilenc szekcióban cserélik majd ki tapasztalataikat a 150 tagesületet tömörítő szövetség képviselői.